

Ρόδη Άννα

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Στη σημερινή συγκυρία, μέσα στη φοβερή δίνη της διεθνούς οικονομικής, και όχι μόνο, κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος, ολοένα και πιο πλατιά στρώματα των εργαζόμενων, των παραγωγών δηλαδή του πλούτου των εθνών, πληρώνουν το τίμημα της πλεονεξίας και της διαφθοράς των ισχυρών του κόσμου, με όλο και μεγαλύτερες στερήσεις. Οι ανθρώπινες ζωές γίνονται για μια ακόμη φορά βορά στην κερδοφορία του κεφαλαίου. Ωστόσο η ελπίδα δεν πρέπει να σβήσει και η φλόγα είναι αναγκαίο να μείνει αναμμένη.

Η αέναη προσπάθεια του εργαζόμενου ανθρώπου για δουλειά και αξιοπρέπεια και η πάλη με την ολιγομελή ομάδα συσσωρευσης των κερδών και των αγαθών δεν πρέπει για κανένα λόγο να σταματήσει εδώ ούτε να ξεχαστούν οι αγώνες και οι θυσίες των ανθρώπων του μόχθου για ένα καλύτερο αύριο.

Με αυτές τις σκέψεις αφιερώνω το παρακάτω κείμενο, στο οποίο θα σταθώ σε μερικά ενδεικτικά γεγονότα για τον πλανήτη και κυρίως την Ελλάδα που αφορούν τον εορτασμό της Εργατικής Πρωτομαγιάς, στους εργάτες του κόσμου που περνούν δύσκολες στιγμές. Για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νεότεροι.

Η Πρωτομαγιά στον κόσμο

Η Πρωτομαγιά είναι, ως γνωστόν, μια ημέρα – ορόσημο για το εργατικό κίνημα και έχει αφήσει πίσω της πολλούς νεκρούς που πότισαν με το αίμα τους το δέντρο του αγώνα.

Την Πρωτομαγιά του 1884 στο συνέδριο της Αμερικάνικης Ομοσπονδίας Εργασίας, μετά από θυελλώδη συνεδρίαση, πάρθηκε η απόφαση να γίνουν κινητοποιήσεις για το πολυπόθητο οχτάωρο, κατάκτηση που κερδήθηκε πολύ αργότερα με θυσίες, για να γίνει συντρίμια στη σημερινή εποχή που η εργασία μετονομάστηκε σε απασχόληση και οι εργαζόμενοι μετατράπηκαν σε απασχολήσιμους και... αναλώσιμους.

Δύο χρόνια αργότερα, στις αρχές του Μάη του 1886 στο Σικάγο εκατοντάδες χιλιάδες εργάτες με τις οικογένειές τους συγκεντρώθηκαν στην πλατεία Haymarket, για να διαδηλώσουν και να διεκδικήσουν με ειρηνικό τρόπο καλύτερες συνθήκες δουλειάς, ψηλότερα μεροκάματα, για να μπορούν να συντηρήσουν τα σπίτια τους, και λιγότερες ώρες δουλειάς, για να μην «εξοντώνεται» το μυαλό και το σώμα τους. Η τεράστια διαδήλωση χτυπήθηκε σχεδόν απρόκλητα και ανελέητα από τις αστυνομικές δυνάμεις και πνίγηκε στο αίμα. Άφησε, όμως, χωρίς άλλο, το μεστωμένο πια σπόρο της, παρακαταθήκη για τη συνέχεια. Από τότε κύλησε πολύ νερό στ' αυλάκι και απ' άκρη σ' άκρη φλογίστηκε η γη από το δίκαιο αγώνα που βάδιζε με πισωγυρίσματα, βιαιότητες από τους κατασταλτικούς μηχανισμούς και αμέτρητα θύματα (βλ. την περίπτωση της ματωμένης ρωσικής Πρωτομαγιάς του 1905 με εκατοντάδες αθώα θύματα, κ.ά.) αλλά παράλληλα με νίκες και αισιοδοξία, πράγμα που λείπει από μας σήμερα και οφείλουμε να το ανακτήσουμε.

Η Πρωτομαγιά στην Ελλάδα

Η πρώτη συγκέντρωση της εργατικής Πρωτομαγιάς στην πρωτεύουσα της χώρας μας (είχαν προηγηθεί κάποιες άλλες σε άλλες πόλεις) διοργανώθηκε το 1892 από το Σοσιαλιστικό Σύλλογο του Σταύρου Καλλέργη. Το όραμα του πρωτεργάτη του σοσιαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα θα μπορούσε να πει κανείς ότι περικλείεται στη φράση του: *«Παν άτομον δια της βώρου εργασίας του ημερησίως θα απολαμβάνει δικαιωματικώς όλων των απολαύσεων και των αγαθών, άτινα απολαμβάνουσι σήμερον άτομα αποκαλούμενα πλούσιοι»*.

Ακολούθησε ο δεύτερος εορτασμός τον αμέσως επόμενο χρόνο με μπροστάρηδες και πάλι τον Καλλέργη και τον Πλάτωνα Δρακούλη. Κατά τη διάρκειά του, οι 2000 περίπου διαδηλωτές ζητούσαν οχτάωρο, Κυριακή αργία και κρατική μέριμνα για τα θύματα των εργατικών ατυχημάτων. Οι εορτασμοί συνεχίστηκαν όπως και οι εργατικοί αγώνες που γεμίζουν ολόκληρα βιβλία με την ιστορία του ελληνικού εργατικού κινήματος.

Στα 1924, έκτακτα μέτρα του στρατού και της αστυνομίας την Πρωτομαγιά στην πλατεία Κοτζιά είχαν ως αποτέλεσμα ένα νεκρό εργάτη.

Το Μάη του 1936 η Θεσσαλονίκη συνταράσσεται από την απεργία των καπνεργατών. Οι κινητοποιήσεις καταλήγουν από την αστυνομία του Μεταξά σε σφαγή. Ο πρώτος νεκρός (9 Μαΐου) από τους τριάντα είναι ο εικοσιπεντάχρονος Τάσος Τούσης που ο χαμός του μαζί με το μοιρολόι της μάνας του Κατίνας ενέπνευσαν στο Γιάννη Ρίτσο το συγκλονιστικό *Επιτάφιο*.

Την 1^η Μαΐου 1944 οι Γερμανοί κατακτητές εκτελούν 200 Έλληνες αγωνιστές στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής. Ένας απ' αυτούς, ο Νίκος Μαριακάκης άφησε πίσω του το εξής σημείωμα: *«Καλύτερα να πεθαίνει κανείς στον αγώνα για τη λευτεριά, παρά να ζει σκλάβος»*.

Κατά τη διάρκεια της Χούντας των Συνταγματαρχών απαγορεύτηκε, όπως ήταν αναμενόμενο, κάθε εκδήλωση για την Εργατική Πρωτομαγιά.

Στα 1975, μετά την πτώση της δικτατορίας, ο υπουργός εργασίας Κ. Λάσκαρης μετέτρεψε την απεργία σε... αργία, προσπαθώντας να κάνει πράξη τη διακήρυξή του περί κατάργησης της ταξικής πάλης, ενώ το 1976, ανήμερα Πρωτομαγιάς, σκοτώθηκε ο αγωνιστής του αντιδικτατορικού αγώνα Αλέκος Παναγούλης, σ' ένα πολύ ύποπτο αυτοκινητιστικό δυστύχημα.

Η μεταπολίτευση έφερε κλίμα ευφορίας και αισιοδοξίας στους εργαζόμενους που έσπευδαν να συμμετάσχουν στους γιορτασμούς της Πρωτομαγιάς και να πυκνώσουν τις γραμμές των σωματείων τους, όπως φαίνεται από τη μαζικότητα πρωτομαγιάτικη εκδήλωση του 1981. Τα συνθήματα για ειρήνη, δουλειά, δημιουργία και κοινωνική προσφορά είχαν την τιμητική τους, για να ακολουθήσει μια πορεία κατακόρυφης πτώσης.

Απ' τη μια μεριά τα σκληρά αντιλαϊκά μέτρα που εμφανίζονταν στην αρχή σποραδικά, για να πάρουν τον τελευταίο καιρό διαστάσεις λαίλαπας και απ' την άλλη η διαφθορά και η ηθική κατάπτωση ικανού αριθμού μεγαλοσυνδικαλιστών, δημιούργησαν αισθήματα

απογοήτευσης και ιδιώτευσης στον εργαζόμενο κόσμο. Έτσι αυτός εμφανίζεται κατακερματισμένος και ασυντόνιστος. Η νωθρότητα όμως και η μοιρολατρία είναι απόλυτη ανάγκη να ξεπεραστούν, γιατί τα χειρότερα έπονται και η μισθωτή εργασία θα καταλήξει, αμειβόμενη με ψίχουλα, άμισθη σκλαβιά. Η ζωή των ανθρώπων ήδη έχει γίνει μια πραγματική και μέχρι μόλις χτες αδιανόητη, κόλαση και η χώρα εκποικείται όσο όσο.

Ο κόσμος μας δεν είναι οι αριθμοί τους και οι εργαζόμενοι δεν είναι πιόνια. Το μέλλον των παιδιών μας δεν έχει κανείς δικαίωμα να το παίζει στα ζάρια. Αυτά τουλάχιστο θα πρέπει να γιορτάσουν πολλές αισιόδοξες, αγωνιστικές και χαρούμενες Πρωτομαγιές!

Βιβλιογραφία - πηγές

1. Εφημερίδα Ελευθεροτυπία (αφιέρωμα): Πρωτομαγιά – από την απεργία στην αργία και την ανεργία, Παρασκευή 30 Απριλίου 1999.
2. Εφημερίδα Η Καθημερινή, περιοδικό Επτά Ημέρες: Εργατική Πρωτομαγιά, Κυριακή 28 Απριλίου 2002.
3. Μοσκόφ Κωστής: Εισαγωγικά στην ιστορία του κινήματος της εργατικής τάξης – Η διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα, Θεσσαλονίκη 1970.
4. Μπεναρόγια Αβραάμ: Η πρώτη σταδιοδρομία του ελληνικού προλεταριάτου, εκδ. Κομμούνια, Μάιος 1986.
5. Παπαϊωάννου Κώστας: Πολιτική Δολοφονία – υπόθεση Λαμπράκη, Θεσσαλονίκη 1963, εκδ. Το Ποντίκι, γ' έκδοση, Μάρτιος 1995.
6. Π.Ε.Τ. – Ο.Τ.Ε. (Πανελλήνια Ένωση Τεχνικών Ο.Τ.Ε.): Στιγμές του Εργατικού Κινήματος, ημερολόγιο 2009.
7. <http://www.gsee.gr>
8. <http://el.wikipedia.org>.